

LEGISLATIVE PROCESS IN AFGHANISTAN

Supreme Court

Chief Justice submits proposal for drafting a legislative document “in the domain of regulating the judiciary” to the Government.
Const., Art. 95
Leg. Proc. Reg., Art. 4

Proposal not included in Annual Legislative Work Plan.
See Leg. Proc. Reg., Arts. 6, 7, 12

- (1) Consent of Ministry of Justice, or
Leg. Proc. Reg., Art. 14
- (2) Suggestion of Minister of Justice, or
- (3) Initiative of Council of Ministers, or
Leg. Proc. Reg., Art. 11(4)
- (4) Order of the President (or Vice President).
[no specific authority, done in practice]

Proposal is rejected.
See Leg. Proc. Reg., Arts. 26, 43

Proposal approved by Ministries of Planning and Finance, and other relevant ministries and agencies.
Leg. Proc. Reg., Art. 22

Proposal sent to Ministry of Justice (Taqnin Department) for “final scrutiny”.
Leg. Proc. Reg., Arts. 16–22

Proposal reviewed by Ministry of Justice (Taqnin Department) and other members of the drafting committee (including sponsoring ministry or agency).
Leg. Proc. Reg., Arts. 16–22

Proposal presented by the relevant minister or agency head (and by the Minister of Justice) to Council of Ministers.
Leg. Proc. Reg., Arts. 23–25

Proposal approved by Council of Ministers
Leg. Proc. Reg., Art. 26

Proposal approved by “Government” (President).
Leg. Proc. Reg., Art. 26

If proposal does not require approval of National Assembly (e.g., regulations, charters, internal operating procedures, etc.)...

Legislative document that requires “speedy publication” may be broadcast through Government mass media before publication in Official Gazette (or other means).
Law on Publ., Art. 7

Legislative document is translated into official languages and published in the Official Gazette.
Const., Art. 16
Law on Publ., Arts. 2, 5, 6, 8, 10–13
Leg. Proc. Reg., Art. 27

Abbreviations

“**Const.**” = Constitution of the Islamic Republic of Afghanistan (2004)

“**Law on Publ.**” = Law on the Publication and Enforcement of Legislative Documents in the Islamic [Republic] of Afghanistan, Official Gazette No. 787 (1999)

“**Leg. Proc. Reg.**” = Regulation on the Procedure for Preparing and Proposing Legislative Documents, Official Gazette No. 787 (1999)

Government

Minister, agency head, or independent Government department makes proposal for drafting a legislative document (to be included in Council of Ministers’ Annual Legislative Work Plan).
Const., Art. 95
Leg. Proc. Reg., Art. 5

Proposal sent to Ministry of Justice for inclusion in Council of Minister’s Annual Legislative Work Plan (3 months before beginning of year).
Leg. Proc. Reg., Arts. 5–6

Proposal included in Annual Legislative Work Plan approved by Council of Ministers and the President.
Leg. Proc. Reg., Arts. 8–12

Drafted legislative document sent to Ministries of Planning and Finance, and other relevant ministries and agencies.
Leg. Proc. Reg., Art. 22

If proposal requires approval of National Assembly (i.e., laws, international treaties, etc.)...
See Const., Arts. 94, 97

If National Assembly is in session...

[Proposal submitted to Ministry of Parliamentary Affairs.]

Proposal submitted to Wolesi Jirga for approval or rejection “as a whole” (except legislative decrees issued during interim period) (1-month deadline for action).
Const., Art. 97

Proposal approved by Wolesi Jirga.

Proposal sent to Meshrano Jirga (15-day deadline for action).
Const., Art. 97

[If National Assembly amends Government proposal, must be treated as new proposal from National Assembly.]
[no specific authority]

If National Assembly is not in session and if there is “immediate need” (except in “matters related to budget and financial affairs”)...
Const., Art. 79

Legislative decree approved by President has force of law.
Const., Art. 79

President submits legislative decree to National Assembly within 30 days after convening its next session.
Const., Art. 79

If National Assembly rejects legislative decree...
Const., Art. 79

Legislative decree is nullified (repealed).
Const., Art. 79

Proposal becomes law.
Const., Art. 94

Proposal fails and does not become law.

National Assembly

Ten or more Members of either chamber of the National Assembly make proposal for drafting legislation (except budget and financial affairs laws).
Const., Arts. 97, 95

Proposal approved by one-fifth (20%) of chamber in which it originated.
Const., Art. 97

Proposal included in work agenda of chamber in which it originated.
Const., Art. 97

Proposal processed according to the chamber’s **Internal Rules of Procedure**.
Const., Art. 88

Proposal approved by chamber in which it initiated.
Const., Art. 97

Proposal submitted to other chamber for approval, amendment, or rejection.
Const., Art. 97

If rejected...

If amended (different versions approved in each chamber)...

Joint commission of both chambers must try to resolve differences.
Const., Art. 100

If commission resolves the differences...
Const., Art. 100

If commission does not resolve the differences Wolesi Jirga may reconsider proposal at its next session.
Const., Art. 100

If Wolesi Jirga passes proposal by two-thirds majority...
Const., Art. 100

If approved without changes (identical version approved by both chambers)...

Proposal presented to President (15-day deadline for rejection or considered approved).
Const., Art. 94

[If President amends proposal, must be treated as new proposal from Government.]
[no specific authority]

If President takes no action within 15 days...
Const., Art. 94

Legislative document is “considered approved and enforceable”.
Const., Art. 94

If President approves (endorses) proposal within 15 days....
Const., Art. 94

If President rejects (vetoed) proposal within 15 days...
Const., Art. 94

President returns proposal to Wolesi Jirga with reasons for rejection.
Const., Art. 94

If Wolesi Jirga reapproves by two-thirds majority...
Const., Art. 94

If Wolesi Jirga does not reapprove by two-thirds majority...
Const., Art. 94

پروسه قانونگذاری در افغانستان

ستره محکمه

قاضی القضاط "در عرصه تنظیم امور قضائی" بیشنهد طرح قانون را به حکومت می سپارد.
قانون اساسی، ماده ۹۵
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۴

بیشنهد طرح قانونی که در پلان کاری تقینی گنجانیده نشده باشد.
مراجعه شود به مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های ۱۲، ۷، ۶

- (۱) موافقه وزارت عدله، یا مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۱۴
- (۲) بیشنهد وزیر عدله، یا ابتکار عمل شورای وزیران، یا مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های (۱۱)
- (۳) حکم رئیس جمهور (یا معاون رئیس جمهور). [صلاحیت خاصی در زمینه پیش بینی نشده ولی تعامل چنین است]

بیشنهد رد می گردد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های ۴۳، ۲۶

بیشنهد از سوی وزارت های پلان و مالیه و سایر وزارت ها و ارگانهای دیگر مورد تأیید قرار می گیرد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۲۲

بیشنهد طرح قانون غرض "تدقيق نهایی" به (ریاست تقینی) وزارت عدله سپرده می شود
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های ۲۲-۱۶

بیشنهد طرح قانون از سوی وزارت عدله (ریاست تقینی) و سایر اعضای کمیته تقینی (به شمول وزارت ها و نهاد های که مسئولیت تهیه طرح قانون را به عهده دارند) مورد بررسی قرار می گیرد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های ۲۲-۱۶

بیشنهد طرح قانون توسط وزارت و یا ارگان مربوطه (وزیر عدله) به شورای وزیران تقدیم می گردد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های ۲۵-۲۳

بیشنهد طرح قانون به تصویب شورای وزیران می رسد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۲۶

بیشنهد طرح قانون به تصویب "حکومت" (رئیس جمهور) می رسد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۲۶

در صورتیکه بیشنهد طرح قانون ضرورت به تصویب شورای ملی نداشته باشد (مثل: مقررات، اساسنامه ها، طرز العمل های داخلی، و غیره)...

استاد تقینی ایکه "اشر آن ایجاب استعجالیت را نماید" می تواند قبل از اینکه از طریق جریده رسمی نشر گردد، از وسائل ارتباط جمعی دولت (و یا وسائل دیگر) به نشر فانون طرز نشر استاد تقینی، ماده ۷ برسد.

استاد تقینی به زبان های رسمی ترجمه گردیده و در جریده رسمی نشر می گردد.
قانون اساسی، ماده ۱۶
قانون طرز نشر استاد تقینی، ماده های ۲، ۵، ۸، ۱۰-۱۳
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۲۷

قوانین مأخذ
قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان، منتشر شده در جریده رسمی شماره فوق العاده ۸۱۸ (۱۳۸۳ هش) قانون طرز نشر و انفاذ استاد تقینی، منتشر شده در جریده رسمی شماره ۷۷۷ (۱۴۲۰ هـ) مقره طرز العمل تهیه و بیشنهد استاد تقینی، منتشر شده در جریده رسمی شماره ۷۷۷ (۱۴۲۰ هـ)

حکومت

وزیر، رئیس ارگان دولتی، ریاست های مستقل دولتی طرح قانون را بیشنهد می نمایند تا در پلان کاری تقینی سالانه شورای وزیران شامل گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۵
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۵

بیشنهد طرح قانون (سه ماه قبل از شروع سال) غرض شمولیت در پلان کاری تقینی سالانه شورای وزیران به وزارت عدله فرستاده می شود.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۶-۵

بیشنهد طرح قانون در پلان کاری تقینی سالانه گنجانیده شده توسط شورای وزیران و رئیس جمهور تأیید می گردد.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده های ۱۲-۸

مسوده سند تقینی به وزارت های پلان و مالیه و سایر ارگانهای ذیر بسط فرستاده می شود.
مقره طرز تهیه استاد تقینی، ماده ۲۲

در صورتیکه طرح سند تقینی مستلزم تصویب شورای ملی (مثل: قوانین، معادات بین المللی و غیره) باشد...
مراجعه شود به قانون اساسی، ماده های ۹۷، ۹۴

در صورتیکه شورای ملی در حال انعقاد باشد (یعنی در رخصتی نباشد)...

[بیشنهد طرح قانون به وزارت امور پارلمانی سپرده می شود].

بیشنهد طرح قانون غرض تصویب یارد "به صورت یک کل" به ولسی جرگه سپرده می شود
قانون اساسی، ماده ۹۷

بیشنهد طرح قانون توسط ولسی جرگه تصویب می گردد.

بیشنهد طرح قانون (با ضرب الأجل ۱۵ روزه برای تصمیم گیری) به مشترک جرگه سپرده می شود.
قانون اساسی، ماده ۹۷

[در صورتیکه شورای ملی بیشنهد طرح قانون دولت را تعديل نماید، در ان صورت منحیث طرح قانون جدید از طرف شورای ملی با آن معامله صورت میگیرد].
[در زمینه، کدام صلاحیت خاص پیشینی نگردیده]

در حالت تعطیل شورای ملی در صورت "ضرورت عاجل" به بیشنهد طرح قانون (به استثنای "امور مربوط به بودجه و امور مالی")...

فرمان تقینی بعد از توشیح رئیس جمهور
قانون اساسی، ماده ۷۹

رئیس جمهور فرامین تقینی را تا ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ انعقاد اولین جلسه شورای ملی به آن تقديم می نماید.
قانون اساسی، ماده ۷۹

در صورتیکه شورای ملی فرمان تقینی را رد نماید...

فرمان تقینی از اعتبار ساقط می گردد.
قانون اساسی، ماده ۷۹

طرح مذکور قانون محسوب می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۴

طرح مذکور را کسب نمی نماید.
قانون اساسی، ماده ۹۴

شورای ملی

ده و با بیش از ده تن از اعضای مجلسین شورای ملی طرح قانون (به استثنای قوانین مربوط به بوجه و امور مالی) را بیشنهد می نمایند.
قانون اساسی، ماده های ۹۷، ۹۵

بیشنهد به آرای یک پنجم (۲۰٪) اعضای مجلسی که بیشنهد به آن ارائه شده است، تأیید می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

بیشنهد در ستور کار مجلسی که بیشنهد به آن ارائه شده است قرار می گیرد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

بیشنهد مطابق طرز العمل های داخلی مجلس مذکور مورد غور و بررسی قرار می گیرد.
قانون اساسی، ماده ۸۸

بیشنهد در مجلسی که از آن اغاز گردیده است تصویب می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

بیشنهد عرض تصویب، تعديل یارد، به مجلس دیگر تسلیم می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

در صورت رد شدن...
اگر تعديل شود، (نسخه های متعدد در هر یک از مجلسین تصویب گردد)...

برای حل اختلاف، هیئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هردو مجلس تشکیل می گردد.
قانون اساسی، ماده ۱۰۰

در صورت حل اختلاف توسط هیئت مختلط...
قانون اساسی، ماده ۱۰۰

در صورت عدم موفقیت هیئت به حل اختلاف، ولسی جرگه می تواند در جلسه بعدی آن را مورد رسیدگی قرار دهد.
قانون اساسی ماده ۱۰۰

در صورتی که ولسی جرگه مصوبه را با دو ثلث آرای کل اعضای تصویب کند...
قانون اساسی، ماده ۱۰۰

در صورتی که مصوبه بدون تعديل تصویب گردد (دو نسخه همانند توسط هر دو مجلس تصویب گردد)...

مسوده برای توشیح به رئیس جمهور ارائه می گردد در صورتیکه ظرف مدت ۱۵ روز ردنگردد، توشیح شده محسوب می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۴

[در صورت منحیث طرح قانون جدید با آن معامله صورت میگیرد].
[در زمینه، کدام صلاحیت خاص پیشینی نگردیده]

در صورتیکه رئیس جمهور مصوبه را تعديل نماید هیچگونه اقدامی ننماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

سنده توشیح شده محسوب و نافذ می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتی که رئیس جمهور در ظرف مدت ۱۵ روز (مصطفی مذکور را) توشیح نماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه رئیس جمهور مصوبه مذکور را در ظرف مدت ۱۵ روز ردنماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

رئیس جمهور مصوبه را با ذکر دلایل رد آن به ولسی جرگه مسترد می نماید.
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه ولسی جرگه مصوبه را مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضاء تصویب نماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه ولسی جرگه نتواند مصوبه را مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضاء تصویب نماید...